

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP WOJEWÓDZKI
24 lutego 2022 r. godz. 12.00

Uczennico/Uczniu:

1. Arkusz składa się z 25 zadań, na których rozwiązanie masz **90** minut.
2. Pisz długopisem/piórem - dozwolony czarny lub niebieski kolor tuszu.
3. Nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz inną odpowiedź.
4. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu do tego przeznaczonym.
5. Zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

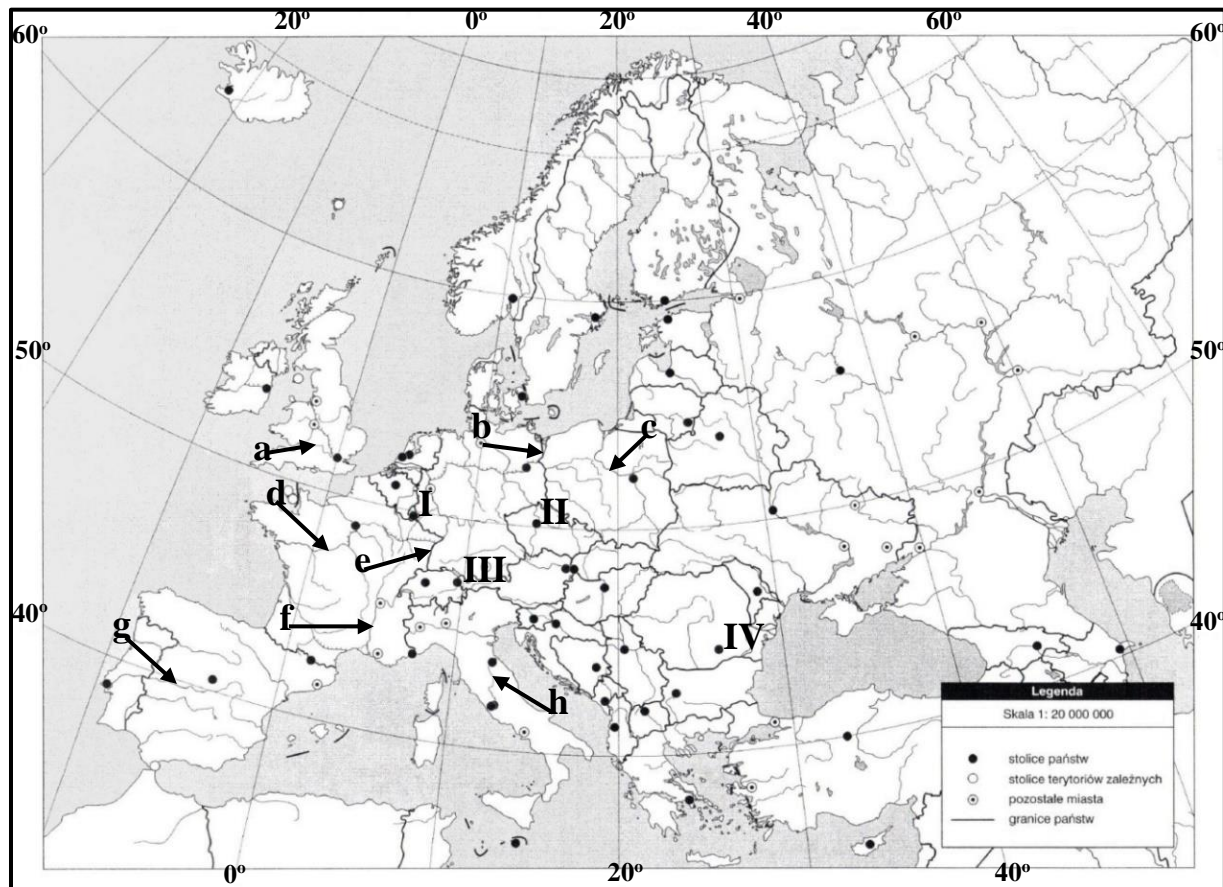
Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej WKK		

Mapa do zadań nr 1 i 2.

...../2

Zadanie 1. (0-2 pkt)

Na mapie konturowej numerami od I do IV oznaczono wybrane stolice państw europejskich.

Na podstawie: www.purposegames.com

Przyporządkuj stolicom, oznaczonym numerami od I do IV, właściwe dla nich współrzędne geograficzne (A – F).

Odpowiedź zapisz w tabeli, korzystając z oznaczeń literowych wybranych współrzędnych geograficznych.

Współrzędne geograficzne wybierz spośród podanych:

- A. 44° 50'N, 20° 30'E;   B. 49° 37'N, 6° 08'E;   C. 50° 05'N, 14° 27'E;
D. 44° 26'N, 26° 06'E;   E. 46° 57'N, 7° 26'E;   F. 47° 08'N, 9° 32'E.

Uwaga – nie wszystkie wartości współrzędnych geograficznych podlegają wyborowi.

I	II	III	IV

...../3

Zadanie 2. (0-3 pkt)

Na mapie konturowej Europy (strona nr 2) literami od **a** do **h** oznaczono rzeki o różnych źródłach zasilania.

Postępuj według wzoru: litera – nazwa rzeki, np. s – Jangcy

Zapisz oznaczenia literowe i nazwy rzek, które są zasilane:

między innymi wodami z topniejących lodowców: .....; .....

wodami opadowymi, głównie zimą: .....; .....

wiosną wodami z topniejącego śniegu oraz latem wodami opadowymi: .....; .....

Uwaga – nie wszystkie oznaczenia literowe rzek podlegają przyporządkowaniu.

...../2

Zadanie 3. (0-2 pkt)

Oceń informacje dotyczące form powstałych w wyniku działalności lądolodu i lodowców górskich.

Jeżeli informacja jest prawdziwa, oznacz ją literą P, a jeżeli fałszywa – literą F.

Odpowiedź zapisz w prawej kolumnie tabeli.

Pradoliny występują tylko w krajobrazie staroglacjalnym.	
Eratyki na pojezierzach to wynik akumulacyjnej działalności lądolodu.	
Jeziora rynnowe powstały w wyniku wypełniania wodą zagłębień u czoła lądolodu.	
Kotły lodowcowe to formy erozyjne w miejscach dawnych pól firnowych.	

Zadanie 4. (0-1 pkt)

...../1

Dokończ zdania podkreślając poprawne informacje dotyczące cech klimatu Polski.

A. Nad obszar kraju najczęściej dociera powietrze **polarne kontynentalne / polarne morskie**.

B. Przedwiośnie i przedzimie to dwie termiczne pory roku, w których średnia temperatura powietrza wynosi **od 0 do 5° C / od 5 do 15° C**.

C. Większe wartości rocznej amplitudy temperatury powietrza występują **w zachodniej części kraju / we wschodniej części kraju**.

Zadanie 5. (0-1 pkt)

Na mapie Polski przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne średnich rocznych sum opadów atmosferycznych.

epodreczniki.pl

Wyjaśnij, dlaczego na obszarach oznaczonych literami A i B średnie roczne sumy opadów atmosferycznych są wyższe niż na obszarach oznaczonych literami C i D.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0-1 pkt)

...../1

Na mapie konturowej zaznaczono miejsca występowania surowców energetycznych.

Na podstawie: *Atlas geograficzny*, 2020, SP 5-8., Nowa Era Warszawa

Zapisz trzy numery, którymi oznaczono miejsca eksploatacji węgla brunatnego.

.....
.....
.....

Zadanie 7. (0-1 pkt)

...../1

Podaj dwa przykłady wykorzystania ropy naftowej, inne niż jako surowca energetycznego.

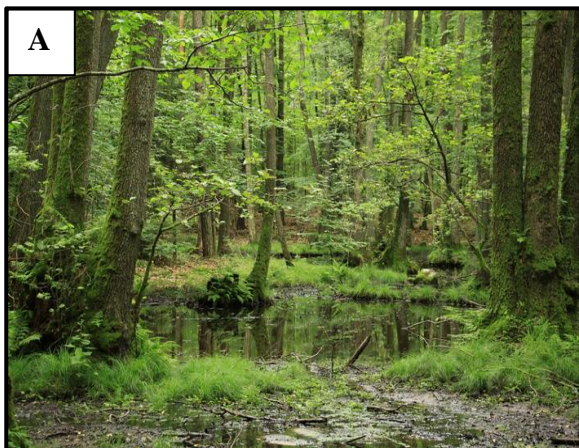
1. ....
2. ....

Zadanie 8. (0-2 pkt)

...../2

Fotografie przedstawiają trzy typy lasów w Polsce.

przyrodniczo.pl

przyrodapolska.pl

www.polskiekrajobrazy.pl

Zapisz literę, którą oznaczono fotografię przedstawiającą lasy łęgowe i uzasadnij swój wybór.

Litera, którą oznaczono lasy łęgowe:.....

Uzasadnienie wyboru: .....

.....

.....

.....

...../1

Zadanie 9. (0-1 pkt)

Fotografie A i B przedstawiają mieszkańców dwóch krajobrazów Polski.

pinterest.com

wikipedia.org

Zapisz na podstawie fotografii i własnej wiedzy:

- literę, którą oznaczono fotografię z rdzenną ludnością zamieszkującą część Niziny Mazowieckiej (kierunek NE);
- nazwę grupy etnicznej, którą oni reprezentują.

Litera, którą oznaczono fotografię: .....

Nazwa grupy etnicznej: .....

Zadanie 10. (0-1 pkt)

Fotografia przedstawia fragment polskiego wybrzeża Bałtyku.

...../1

polskazachwycyca.pl

Zapisz nazwę formy terenu oraz nazwę czynnika rzeźbotwórczego i procesu, który doprowadził do jej utworzenia.

Forma terenu: .....

Czynnik rzeźbotwórczy: .....

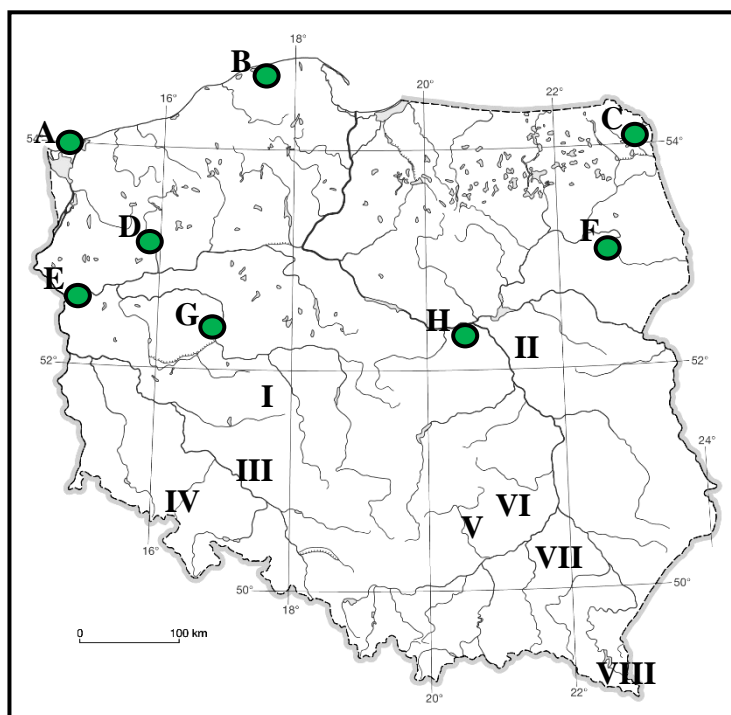
Proces: .....

Mapa do zadań nr 11 i 12.

...../2

Zadanie 11. (0-2 pkt)

Na mapie konturowej Polski numerami od I do VIII oznaczono wybrane regiony geograficzne.

Na podstawie: www.geographic.cba.pl

Zapisz, na podstawie podanych informacji i własnej wiedzy numer, którym oznaczono wybrany region geograficzny oraz jego nazwę.

Lp.	Informacja	Nr na mapie	Nazwa geograficzna
1.	To region, w którym wydobywa się gipsy i wapienie, a w celach leczniczych wykorzystuje się wody mineralne.		
2.	Region, w którym znajdują się wody artezyjskie, rozległe pola sandrowe, wydmy i łąki warwowe.		
3.	Ten głównie równinny region to obszar występowania soli kamiennej, gazu ziemnego ropy naftowej oraz puszczy, np. Niepołomickiej.		
4.	W tym regionie znajdują się między innymi gnejsy i marmury, formy polodowcowe (stawy), formy rzeźby w grubych pokładach piaskowców.		

Uwaga – nie wszystkie numery podlegają wyborowi.

...../4

Zadanie 12. (0-4 pkt)

Na mapie konturowej Polski (strona nr 8) literami od **A** do **H** oznaczono wybrane parki narodowe.

Zapisz oznaczenia litrowe i nazwy czterech parków narodowych objętych Konwencją Ramsarską.

Oznaczenie literowe	Nazwa parku narodowego
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....

Uwaga – kolejność zapisu parków narodowych jest dowolna.

...../1

Zadanie 13. (0-1 pkt)

W tabeli zapisano dane statystyczne dotyczące urodzeń żywych i zgonów na 1000 mieszkańców w Polsce i w wybranych państwach z nią sąsiadujących w latach 2010, 2015 i 2019.

Lata	Litwa		Niemcy		Polska		Słowacja		Ukraina	
	Urodzenia żywe (U) i zgony (Z) na 1000 mieszkańców									
	U	Z	U	Z	U	Z	U	Z	U	Z
2010	8,9	13,6	8,3	10,5	10,9	9,9	11,2	9,9	10,9	15,3
2015	10,8	14,4	9,0	11,3	9,7	10,4	10,3	9,9	9,6	13,9
2019	9,8	13,7	9,4	11,3	9,9	10,8	10,5	9,8	7,4	13,9

Rocznik Statystyki Międzynarodowej GUS. 2020, Warszawa

Podkreśl wiersz, w którym zapisano prawdziwą informację, dotyczącą wielkości przyrostu naturalnego w Polsce i wybranych państwach z nią sąsiadujących, w latach 2010, 2015 i 2019.

- A.** W Polsce i w wybranych państwach z nią sąsiadujących przyrost naturalny był ujemny.
- B.** Wielkość przyrostu naturalnego w Niemczech i w Polsce była zbliżona do 0.
- C.** Tylko na Słowacji w każdym roku przyrost naturalny był dodatni.
- D.** Na Litwie spadek przyrostu naturalnego był większy niż na Ukrainie.

...../1

Zadanie 14. (0-1 pkt)

W tabeli zapisano procentowy udział wyznawców różnych religii w wybranych państwach Europy.

Państwo	Wyznawcy (w procentach)				
	katolicy	muzułmanie	prawosławni	protestanci	pozostali
A	4,3	-	81,9	6,4	7,4
B	28,2	5,0	-	26,0	40,8
C	85,9	-	1,3	0,3	12,5

Na podstawie: Malarz M., Szubert M., Rachwał T., 2020, *Planeta Nowa*. Nowa Era Warszawa

Przyporządkuj każdej literze zapisanej w tabeli (A – C) nazwę państwa, którego strukturę wyznaniową przedstawiono.

Nazwy państw wybierz spośród podanych: *Hiszpania, Niemcy, Polska, Rumunia, Ukraina*.

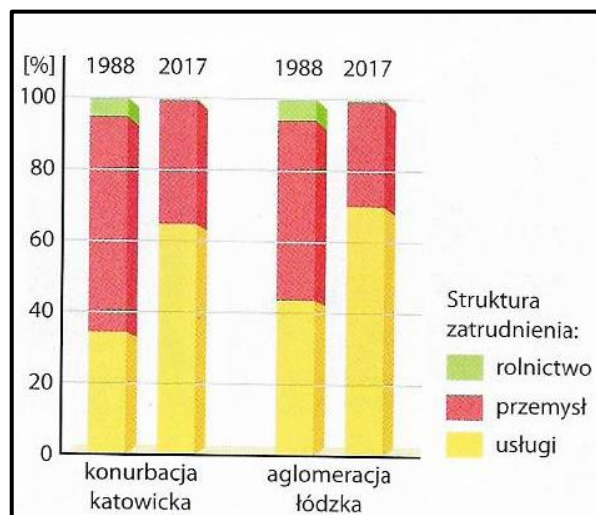
Uwaga – nie wszystkie nazwy państw podlegają przyporządkowaniu.

A	B	C

Zadanie 15. (0-1 pkt)

...../1

Na wykresie przedstawiono strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej w latach 1988 i 2017, jako przykład zmian zachodzących w miastach w Polsce.

Malarz M., Szubert M., Rachwał T., 2020, *Planeta Nowa*. Nowa Era Warszawa

Wyjaśnij przyczynę zmian w strukturze zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej w latach 1988 i 2017, na podstawie wykresu i własnej wiedzy.

.....

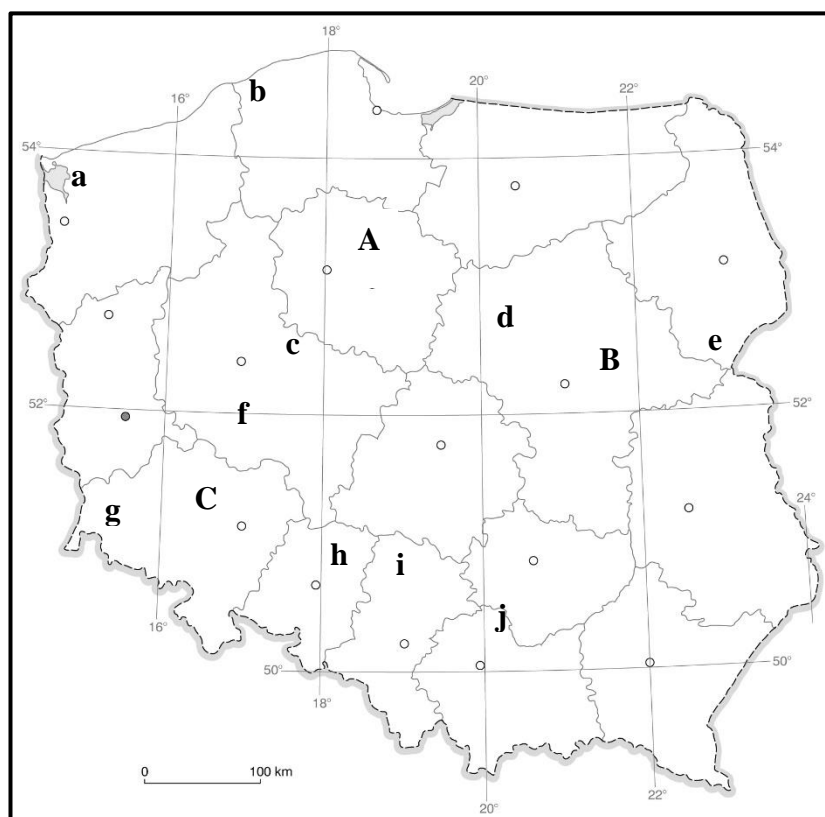
.....

Mapa do zadań nr 16 i 17.

...../2

Zadanie 16. (0-2 pkt)

Na mapie konturowej Polski literami od A do C oznaczono rozmieszczenie wybranych upraw.

Na podstawie: *Atlas geograficzny*, 2020, Szkoła podstawowa 5 – 8, Nowa Era Warszawa

Zapisz gatunki upraw oraz nazwy województw, w których w ogólnej powierzchni zasiewów ich procentowy udział jest najwyższy.

Nazwy gatunków upraw wybierz spośród podanych: **I.** buraki cukrowe; **II.** pszenica; **III.** ziemniaki; **IV.** żyto.

Uwaga – nie wszystkie gatunki upraw podlegają przyporządkowaniu.

Litera na mapie	Nazwa gatunku uprawy	Nazwa województwa
A		
B		
C		

...../1

Zadanie 17. (0-1 pkt)

Na mapie konturowej Polski (strona nr 11) literami od **a** do **j** oznaczono obszary zróżnicowane pod względem warunków wiatrowych, ważnych dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Podkreśl wiersz, w którym zapisano tylko oznaczenia literowe obszarów o bardzo korzystnych warunkach wiatrowych w Polsce.

A. a, b, h, i, j

B. a, b, c, d, f

C. c, d, f, g, h

D. d, e, f, i, j

...../1

Zadanie 18. (0-1 pkt)

Zapisz nazwę produktów, które cieszą się dużym uznaniem na rynkach zagranicznych, a powstają w firmach i miejscowościach podanych w punktach A – C.

A. Miejscem ich wytwarzania jest firma Kross w Przasnyszu: .....

B. Powstają w firmie Pesa w Bydgoszczy: .....

C. Są produkowane w firmie Solaris w Bolechowie koło Poznania: .....

Zadanie 19. (0-1 pkt)

...../1

Zapisz nazwę miejscowości w województwie mazowieckim, w której znajdują się:

A. Fabryka Ołówków: .....

B. Pollena Aroma: .....

C. Zakłady Gorenje Polska: .....

...../1

Zadanie 20. (0-1 pkt)

Oblicz gęstość zaludnienia w Niemczech, wiedząc, że powierzchnia państwa wynosi 357 400 km², a w 2019 roku u naszego zachodniego sąsiada mieszkało 83 517 tys. ludności.

Wynik podaj w liczbach całkowitych.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

...../3

Zadanie 21. (0-3 pkt)

Uzupełnij każde ze zdań, wpisując miejsce występowania wymienionego w nim obiektu geograficznego: **A** – europejskiej części Rosji; **B** – azjatyckiej części Rosji.

Gdybyś chciał zobaczyć

1. jezioro Ładoga, to udałbyś się do .....
2. największy zbiornik wody słodkiej na świecie, to wybrałbyś się do .....
3. Góry Czerskiego, to podróżowałbyś do .....
4. Półwysep Kolski, to wybrałbyś się do .....
5. rzekę Angarę, to pojechałbyś do .....

...../1

Zadanie 22. (0-1 pkt)

Oceń informacje dotyczące gospodarki Rosji.

Jeżeli informacja jest prawdziwa, oznacz ją literą P, a jeżeli fałszywa – literą F.

Odpowiedź zapisz w prawej kolumnie tabeli.

Rozwój gospodarczy Rosji opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu bogatej bazy surowcowej.	
Rosja jest państwem, w którym produkcja żywności zaspokaja potrzeby jej mieszkańców.	
W strukturze importu Rosji ponad 40% stanowią maszyny, urządzenia i środki transportu.	

...../2

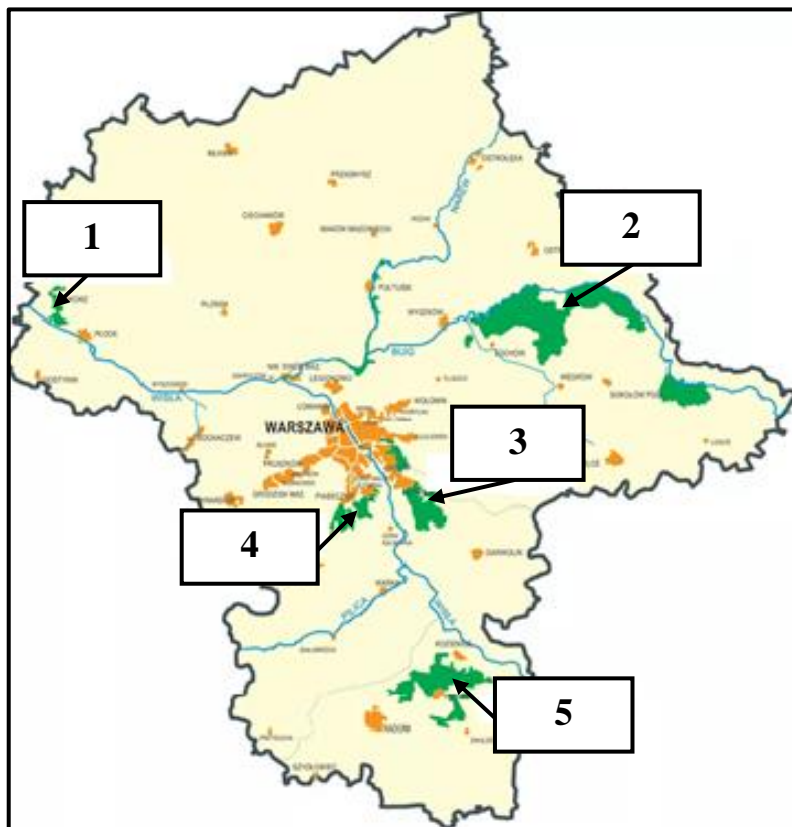
Zadanie 23. (0-2 pkt)

Podkreśl prawdziwe informacje w zdaniach dotyczących Czech i Słowacji.

- A.** Najwyższym szczytem Słowacji jest **Wielki Krywań / Gerlach**.
- B.** Przepaść Macocha znajduje się w **Morawskim Krasie / Czeskim Raju**.
- C.** Na światowej liście dziedzictwa UNESCO znajduje się zabytkowe stare miasto **w Pradze / Bratysławie**.
- D.** Skalne Miasto jest położone **w czeskiej części Gór Stołowych / w Słowackim Raju**.

Zadanie 24. (0-3 pkt)

Na mapie województwa mazowieckiego numerami od 1 do 5 oznaczono parki krajobrazowe.

parkiwock.pl

Twoi rówieśnicy planują wycieczkę do trzech wybranych parków krajobrazowych.

Informacje o tym jak spędzą czas, co będą oglądać zapisano w tabeli.

Uzupełnij tabelę na podstawie informacji i własnej wiedzy, wpisując nazwę parku krajobrazowego, który planują odwiedzić twoi rówieśnicy oraz numer, którym oznaczono go na mapie.

Informacja	Nazwa parku krajobrazowego	Numer na mapie
Chcemy oglądać torfowiska z platformy widokowej w rezerwacie „Na Torfach”, a w bazie „Torfy” wziąć udział w zajęciach dydaktycznych.		
Planujemy zobaczyć wieś założoną przez króla Stanisława Augusta, niewielki ogród botaniczny, a następnie przejść ścieżką dydaktyczną „Królewskie Źródła”.		
Zobaczymy głęboką i krętą dolinę rzeki Skrwy, wciętą w piaski sandrowe, meandrującą z jej terasami oraz stromymi skarpami pociętymi jarami, parowami i wąwozami.		

Uwaga – nie wszystkie numery parków krajobrazowych podlegają wyborowi.

Zadanie 25. (0-1 pkt)

Podkreśl wiersz, w którym zapisano organizacje, tylko o charakterze politycznym, do których należy Polska.

- A. CEFTA i WTO,
- B. NATO i ONZ,
- C. Trójkąt Weimarski i CEFTA,
- D. OBWE i ONZ.

BRUDNOPIS

(zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie)